

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Debrecenben, 2015. november hó 2. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A felfegyverkezve elkövetett garázdaság büntette és más bűncselekmény miatt ... és társa ellen indított büntető ügyben a Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2015. évi április hó 02. napján kihirdetett 1.Bf.422/2014/8. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett II. r. vádlott vonatkozásában megváltoztatja az alábbiak szerint:

A 2015. szeptember 26. napjától 2015. szeptember 28. napjáig őrizetben, azt követően szabadlábon lévő II. r. vádlott köznyugalom elleni cselekményét a Btk. 339. § (1) bekezdése szerint jelöli meg és bűnösségét 2 rb. lopás vétségében (Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bd) pontja) is megállapítja.

A vádlott esetében a tulajdon elleni szabálysértés megállapítását, valamint az elzárás alkalmazását mellőzi.

A vele szemben kiszabott szabadságvesztést 8 (nyolc) hónapra súlyosítja, és halmazati büntetésként tekinti kiszabottnak.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

A vádlott büntetése háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletének jelzett részét helybenhagyja.

A vádlott által az előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítja a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe.

A harmadfokú eljárásban 17.500 (Tizenhétezer-ötszáz) Ft I. r. vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

A vádlott lakcíme: ...

I n d o k o l á s :

... I. r. vádlott vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítélete a másodfokú eljárásban 2014. április hó 2. napján jogerőre emelkedett.

A fellebbezéssel érintett II. r. vádlott bűnösségét az első fokon eljáró járásbíróság garázdaság bűntettében (Btk. 339. § (1), (2) bekezdés d) pontja), lopás vétségében (Btk. 370. § (1), (2) bekezdés b), d) pontja) és szintén lopás vétségében (Btk. 370. § (1), (2) bekezdés b), d) pontja) állapította meg és, mint többszörös visszaesőt halmazati büntetésül 1 év 2 hónapi szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést - esetleges végrehajtása esetén - börtönben rendelte végrehajtani és megállapította, hogy a szabadságvesztés 3/4 részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható. Elrendelte a Mátészalkai Városi Bíróság 12.Bk.356/2011/2. számú ítéletével kiszabott 6 hónapi börtönbüntetés végrehajtását. ... sértett polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította. Kötelezte a vádlottat a bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére büntetésének súlyosítása érdekében jelentett be fellebbezést. A vádlott és védője enyhítésért éltek jogorvoslattal.

A főügyészség a tényállás részbeni felderítetlensége és megalapozatlansága okán a másodfokú eljárásban a bizonyítás továbbfejlesztését indítványozta a megalapozatlanság kiküszöbölése céljából.

A másodfokú eljárásban felvett bizonyítás eredményeképpen a II. r. vádlottra vonatkozóan az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta abszolút eljárási szabálysértés okából.

A vádlott és védője enyhítést célzó jogorvoslatukat fenntartották, a védő a garázdaság bűncselekményének minősítését is vitatatta, mivel álláspontja szerint a pezsgősüveg eldobása nem minősíthető felfegyverkezve elkövettként, így a vádlott cselekménye garázdaság vétségének minősül.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel érintett II. r. vádlottat az ellene 2 rb. lopás vétsége miatt emelt vád alól felmentette, egyben megállapította, hogy elkövette a tulajdon elleni szabálysértést (2012. évi II. törvény 177. § (1) bekezdés a) pont és (6) bekezdés), amelyért 30 napi elzárást szabott ki.

A köznyugalom elleni bűncselekményét garázdaság vétségének (1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdés) minősítette.

Szabadságvesztését 6 hónapi börtönbüntetésre, a közügyektől eltiltás tartamát 1 évre enyhítette. Mellőzte a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjában felhívását és a halmazati büntetésre utalást.

Kötelezte ... magánfél részére 6.000,- Ft kártérítés és 1.500,- Ft államnak járó illeték megfizetésére. Rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.

A másodfokú ítélet ellen az ügyész fellebbezett a Be. 386. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel. Jogorvoslatát a fellebbezéssel érintett vádlottnak 2 rb. lopási cselekmény

miatt emelt vád alóli felmentése, bűnösségének e bűncselekményekben is történő megállapítása eltérő minősítés és a szabadságvesztés súlyosítása érdekében jelentette be. Indítványozta továbbá a kártérítés megfizetésére kötelező rendelkezés mellőzését és a vádlottal szemben 6.000,- Ft összegre vagyonek Kobzása alkalmazását.

A vádlott és védője a másodfokú ítéletet tudomásul vették.

A fellebbviteli főügyészség átiratában a felmentés miatt bejelentett ügyészi fellebbezést részben módosítással tartotta fenn a következők szerint:

A II. r. vádlott köznyugalom elleni bűncselekményének alapesetként történő minősítését helyesnek ítélte, azonban tévedett a másodfokú bíróság, amikor társtettességet nem állapított meg, utalva 4/2007. Büntető Jogegységi határozatban utaltakra. Az anyagi jogszabály téves értelmezése során jutott a törvényszék arra a következtetésre, hogy a vádlott 2 rb. lopási cselekménye a zsebtolvajlás útján történő elkövetés minősítő körülménye hiányában csupán tulajdon elleni szabálysértésnek minősül. E körben kifejtett jogi indoklása a helytelen jogkövetkeztetésen alapul figyelemmel az ítélkezési gyakorlatra is. Mivel a vádlott a 4. tényállás alatti cselekményét már az új Btk. hatálya alatt követte el, valamennyi cselekménye e törvény alkalmazásával bírálendő el. Bűnösségének megállapítását 2 rb. lopás vétségében (Btk. 370. § (1), (2) bekezdés b), d) pontja) és társtettesként elkövetet garázdaság vétségében (Btk. 339. § (1) bekezdés) indítványozta.

A büntetés súlyosítására irányuló fellebbezést fenntartotta azzal, hogy a végrehajtási fokozatot fegyházban (Btk. 37. § (3) bekezdés b) pont, ba) alpont) indítványozta megállapítani. Továbbá annak megállapítását is, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható (Btk. 38. § (4) bekezdés a) pont), végül ... sértett polgári jogi igényének érdemi elbírálását.

Az ítélőtábla az ügyészi fellebbezés folytán a harmadfokú eljárás keretében a Be. 393. § (1), (2) bekezdése alapján tartott nyilvános ülésen a másodfokú bíróság ítéletét a meghozatalát megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírálatának körébe vonta a fellebbezéssel érintett II. r. vádlott vonatkozásában a Be. 387. § (1), (2), (4) bekezdéseire figyelemmel.

II. r. vádlott előzetesen bejelentette, hogy a nyilvános ülésen nem kíván részt venni. A Be. 394. § (2) bekezdése alapján a nyilvános ülés távollétében megtartható volt.

A fellebbviteli főügyészség nyilvános ülésen jelenlévő képviselője az átiratában foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta.

A védő a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

Az ítélőtábla megállapította, hogy a Be. 386. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel a harmadfokú eljárás lehetősége megnyílt.

Az ítélőtábla a felülbírálat során az alábbiakat állapította meg.

A másodfokon eljáró törvényszék osztva a főügyészségnek a bizonyítás továbbfejlesztésére irányuló indítványát a ... megkeresésével a szeméttároló megadott méreteivel az elsőfokú

bíróság által megállapított tényállást kiegészítette, továbbá az iratok tartalma alapján kiegészítésre került a tényállás a fellebbezéssel érintett vádlott büntetéseinak pontosításával, a rongálási kár összegével, továbbá annak megállapításával, hogy ... magánfél polgári jogi igényét előterjesztette, és legalább 6.000,- Ft összegben jelölte meg kárát.

Ugyanakkor a törvényszék nem osztotta a főügyészség azon álláspontját, miszerint az elsőfokú bíróság ítélete II. r. vádlott vonatkozásában érdemi felülbírálatra nem alkalmas eljárási szabálysértés okán. Álláspontját ítéletének 4. oldalán részletesen indokolta, mellyel az ítéletábra is egyetértett. A fellebbviteli főügyészség fellebbezésében már nem kifogásolta a perrendi szabályok megsértését.

Az ítéletábra úgy ítélte meg, hogy a másodfokú bíróság által kiegészített tényállás megalapozott és a Be. 388. § (1) bekezdése alapján a harmadfokú eljárásban irányadónak tekintette.

A másodfokú ítélet 3. oldal 3. bekezdésében nyilvánvalóan elírás folytán került rögzítésre II. r. vádlottként ... neve ... helyett.

Az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést a fellebbezéssel érintett II. r. vádlott bűnösségére és a köznyugalom elleni cselekmény kivételével helyesen minősítette. A másodfokú bíróság a garázdaság cselekményét büntett helyett vétségnek minősítette és ennek helytálló indokát adta. E minősítést a fellebbviteli főügyészség sem vitatta. Ugyanakkor az ügyészi álláspont szerint tévedett a törvényszék, amikor e cselekmény vonatkozásában társtetteséget nem állapított meg. Utalt a Legfelsőbb Bíróság 4/2007. Büntető Jogegységi határozatában az un. „találkozó bűncselekmények” körében foglaltakra.

A törvényszék az irányadó történeti tényállásból arra a következtetésre jutott, hogy I. r. és II. r. vádlottak időben elkülöníthetően más okból motiváltan és nem szándékegységben cselekedtek, továbbá I. r. vádlott kihívóan közösség ellenes erőszakos cselekménye már befejeződött, amikor II. r. vádlott a távozó és az állomás épületéből kiszaladó I. r. vádlott után dobta a nála lévő pezsgős üveget (másodfokú ítélet 7. oldal 1-2. bekezdés).

A törvényszék érvelését az ítéletábra osztotta azzal, hogy közömbös, hogy a cselekményt milyen személyes indíték motiválta.

4/2007. Büntető Jogegységi határozat rögzíti, hogy az ítélkezési gyakorlat a garázdaság bűncselekményét társtettesként elkövettként értékeli, amennyiben az a terheltek térben és időben összefüggő kihívóan közösség ellenes megbotránkozás, vagy riadalom keltésére alkalmas, személy elleni erőszak kifejtésével (is) együtt járó egymás tevékenységének az ismeretében végrehajtott fellépésével valósul meg. Együttes feltétele tárgyi értelemben ugyanazon szándékos bűncselekmény törvényi tényállásának az egészben, vagy részben történő megvalósítása, alanyi oldalról pedig egyfelől a másik, illetőleg a többi elkövető magatartása objektív veszélyeztető jellegének az ismerete, másfelől az, hogy mindegyik elkövetésben részt vevőt ugyanazon törvényi tényállás megvalósítására irányuló akár egyenes, akár eshetőleges szándék vezérelje. A szemben álló és egymást sértően cselekvő felek szándékegysége tehát a köznyugalom, mint jogi tárgy közvetlen sérelmét, vagy

veszélyeztetését illetően kétségtelen. Igaz mindez akkor is, ha egyik elkövető a két, vagy több személynek az egymással szemben kifejtett közösségellenes erőszakos cselekvőségébe az addigi történések ismeretében kapcsolódik be valamelyik oldalon, valamelyik felet támogatva.

Kétségtelen, hogy jelen ügyben II. r. vádlott a testvérét támogatva kapcsolódott be a köznyugalmat sértő cselekmény elkövetésébe, és az is kétségtelen, hogy a társtetteség megállapíthatóságának több feltétele adott volt, de ez nem teljes körűen valósult meg, mivel az irányadó tényállás alapján I. r. vádlott már felhagyott cselekményével, és az állomás épületét szaladva elhagyni szándékozott. Mindezek alapján az ítéltábla sem állapította meg a társtettesi elkövetést a II. r. vádlott terhére.

A törvényszék a II. r. vádlottat az ellene 2 rb. lopás vétsége miatt emelt vád alól felmentette a Be. 6. § (3) bekezdés a) pontja alapján, mivel úgy ítélte meg, hogy e vádlott csupán azt használta ki az elkövetés során, hogy a szexuális szolgáltatást igénybe vevő sértettek védekezési lehetősége korlátozott volt, és cselekvőségét tulajdon elleni szabálysértésnek minősítette.

E körben az ügyészi fellebbezés alaposnak bizonyult és az elsőfokú bíróság minősítette helyesen a vádlott 3. és 4. tényállás alatti cselekvősegeit. A bírósági határozatok 1980/46. számon közzétett jogesetében is megállapítja, hogy az ítélezési gyakorlat szerint zsebtolvajnak az az elkövető minősül, aki a sértett közvetlen testi közelségébe férkőzve észrevétlenül lop el olyan tárgyat, amely a sértett testi őrizetében, vagy a testén elhelyezett holmijában van.

Helytállóan utalt a fellebbviteli főügyészség is átiratában arra, hogy II. r. vádlott különös ügyességgel, észrevétlenül vette el a sértettektől a rajtuk lévő ruházatból a telefont és a készpénzt. Az a körülmény, hogy az elvétel megkönnyítése érdekében a tettes elvonja a sértett figyelmét, ha igen milyen módon nem zárja ki e minősítő körülmény meglétét.

A fellebbezéssel érintett vádlott utolsó (4. tényállás alatti) cselekményét 2013. július 3. napján követte el a 2012. évi C. törvény hatályba lépése után, így nem kétséges, hogy valamennyi cselekménye az új Btk. alkalmazásával bírálendő el, így az ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a köznyugalom elleni cselekményét a Btk. 339. § (1) bekezdése szerint jelölte meg, és bűnössége megállapításra került 2 rb. lopás vétségében is a Btk. 370. § (1), (2) bekezdés b), c) pontja szerint. Fentiek alapján a tulajdon elleni szabálysértés megállapítását, és az ezért alkalmazott 30 napi elzárás mellőzése volt indokolt.

A büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket az eljáró bíróságok teljes körűen feltárták, azonban alapos az ügyész súlyosítást célzó indítványa tekintettel arra, hogy a vádlott terhére további bűncselekmények is megállapításra kerültek és vele szemben a Btk. 89. § és a 81. § (1) bekezdése alapján halmazati büntetés kiszabását eredményezte. A súlyosítás mértékének meghatározásánál az ítéltábla figyelemmel volt a további időmúlásra is. Mivel a többszörös visszaeső II. r. vádlottal szemben a kiszabott szabadságvesztés büntetés nem érte el a 2 évet, így a végrehajtás

fokozata a Btk. 37. § (2) bekezdés b) pontja alapján börtön, és nem alkalmazható a Btk. 38. § (4) bekezdés a) pontja, amely a feltételes szabadság kedvezményéből kizárta volna, ezért az ítélőtábla a Btk. 38. § (2) bekezdés b) pontja alapján rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről is.

Az elsőfokú bíróság a Be. 335. § (1) bekezdése alapján ... sértett polgári jogi igényét a törvény egyéb útjára utasította, ám ennek indokát nem adta. A másodfokú bíróság kiegészítette az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal, hogy ... magánfél előterjesztette polgári jogi igényét legalább 6.000,- Ft összegben jelölte meg kárát (másodfokú ítélet 5. oldal 10. bekezdés). A másodfokú bíróság kötelezte II. r. vádlottat a 6.000,- Ft kártérítésnek a sértett számára történő megfizetésére, illetve az államnak járó illeték lerovására.

Ítéletének 9. oldal 3. bekezdésében a jogszabályi hivatkozások megjelölésén túl döntését csupán azzal indokolta, hogy ... sértett előterjesztette polgári jogi igényét.

A másodfokon eljáró ügyész a Be. 346. § (5) bekezdésére hivatkozással a kártérítés megfizetésére kötelező rendelkezés mellőzését és a vádlottal szemben 6.000,- Ft összegre vagyonek Kobzása alkalmazását indítványozta.

A másodfokú ügyészi álláspont szerint a Be. 54. § (8) bekezdéséből, valamint a polgári jogi igényre vonatkozó egyéb rendelkezésekből következik, hogy nem bírálhatja el hivatalból azt a polgári jogi igényt a másodfokú bíróság, amelynek érvényesítését az elsőfokú bíróság egyéb törvényes útra utasította, ezért e rendelkezés mellőzésének van helye, ezzel összefüggésben pedig a gazdagodás erejéig vagyonek Kobzást kell elrendelni. A fellebbezési főügyészség átiratában a Be. 335. § (2) bekezdése alapján figyelemmel a Be. 398. § (3) bekezdésére ... polgári jogi igényének érdemi elbírálására tett indítványt. A másodfokú bíróság kiegészítette a tényállást azzal, hogy ... sértett polgári jogi igényét előterjesztette, annak összecszerúségét a II. r. vádlott sem vitatta, a törvényszék pedig érdemben elbírálta a polgári jogi igényt.

Az ítélőtábla álláspontja szerint törvénysértés nélkül döntött a másodfokú bíróság a polgári jogi igény érdemi elbírálásáról, és téves a másodfokú ügyészi álláspont. A 81/2010. számú Büntető Kollégiumi vélemény a kérdésben egyértelmű eligazítást ad az alábbiak szerint. Az 1998. évi XIX. törvény 335. § (2) bekezdése azt a kötelezettséget írja elő a bíróság számára, hogy az ott meghatározott feltételek teljesülése mellett - az ítélet történeti tényállásában megállapított összeg mértékéig - az előterjesztett polgári jogi igényt érdemben bírálja el.

1. Ha az ítéleti tényállásból megállapított összeg mértékéig - tehát a törvény által megkívánt előfeltételek megvalósulása ellenére - a bíróság az előterjesztett polgári jogi igényről nem dönt, vagy annak érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja, megsérti a 335. § (2) bekezdésének kötelező rendelkezését.

2. A másodfokú bíróság az 1998. évi XIX. törvény 348. §-ának (1) bekezdése alapján hivatalból dönt a polgári igényre vonatkozó ítéleti rendelkezésről, mint járulékos kérdésről. E jogkörében pótolja az elsőfokú bíróság 1998. évi XIX. törvény 335. § (2) bekezdésének megsértését, megvalósító mulasztását és az előterjesztett polgári jogi igényt érdemben elbírálja, ha arról az elsőfokú bíróság nem rendelkezett.

Ugyanígy jár el akkor is, ha az elsőfokú bíróság az 1998. évi XIX. törvény 335. § (2) bekezdésében írtak ellenére a - történeti tényállásban megállapított összeg erejéig - az előterjesztett és kétséget kizáróan tisztázott mértékű polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.

A Be. 346. § (5) bekezdésének b) pontja szerint a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása ellen fellebbezésnek nincs helye. Ha az előterjesztett polgári jogi igényről a bíróság elmulasztott rendelkezni, akkor pedig nincs kimondott ítéleti rendelkezés, ami e tárgyban megfellebbezhető lenne. Az ítélet azonban bármely más okból fellebbezhető és a Be. 348. §-ának (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság, ha a törvény kivételt nem tesz a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki milyen okból fellebbezett. Hivatalból dönt az előbbiekhöz kapcsolódó járulékos kérdésekben, így a polgári jogi igényre, a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezésekről is. A járulékos kérdésekben - így a polgári jogi igény tárgyában - az officialitás erejével előírt döntési kényszer azt jelenti, hogy a másodfokú bíróság orvosolja az elsőfokú bíróság tévedését, ha kell pótolja annak törvénytörő mulasztását. Az elsőfokú ítéletet felülbíráló másodfokú bíróság a Be. 348. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében szerez érvényt a 335. § (1) bekezdésében foglaltaknak, ha az elsőfokú bíróság az előterjesztett polgári jogi igényről annak ellenére nem határozott, hogy a keresetszerű kérelem jogalapját a bűnösség megállapításával eldöntötte, és az összecszerűséget is megállapította, amikor az okozott kárt rögzítette a törvényi tényállásban. A Be. 348. § (1) bekezdésében meghatározott felülbírálat terjedelméből és a már említett officialitásból következik az is, hogy a másodfokú bíróság akkor is érdemben kell, hogy rendelkezzen a Be. 335. § (2) bekezdésében előírtak szerint előterjesztett polgári jogi igényről, ha az elsőfokú bíróság annak érvényesítését - törvényi előfeltételek és tisztázottság ellenére - egyéb törvényes útra utasította. Egy ilyen - jogalkotói akarattal kifejezetten ellenkező - ítéleti rendelkezés ugyanis a törvény sérelmével jár, és annak megváltoztatása a másodfokú bíróság feladata. Jelen esetben tehát a másodfokú bíróság törvényesen járt el, amikor a polgári jogi igényről rendelkezett.

Az ítélet egyéb járulékos rendelkezései helyesnek bizonyultak. Fentiekben kifejtettekre tekintettel az ítélet táblája a Be. 398. §-a alapján a másodfokú bíróság ítéletét a jelzett körben megváltoztatta, míg egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 397. § (1) bekezdésére utalással helybenhagyta.

A II. r. vádlott elfogatóparancs alapján 2015. szeptember 26. napjától 2015. szeptember 28. napjáig őrizetben volt, melynek a szabadságvesztésbe történő beszámításáról a Btk. 92. § (1), (2) bekezdése alapján történt rendelkezés. A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről az ítélet táblája a Be. 398. § (3) bekezdése alapján határozott, végül rögzítette a fellebbezéssel érintett II. r. vádlott megváltozott lakcímét.

Debrecen, 2015. november 2.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Szabóné Dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja, előadó, Dr. Nagy Éva sk. a tanács tagja.

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 1.Bf.422/2014/8. számú ítélete az ítélet tábla jelen határozatával jogerőre emelkedett és végrehajtható.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

kiadó